

Brüssel, 7.3.2019
COM(2019) 122 final

2019/0067 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Ameerika Ühendriikide ja Euroopa Ühenduse vahelise tsiviillennunduse ohutuse reguleerimise alase koostöö lepinguga asutatud kahepoolses järelevalvenõukogus seoses 4. lisa lisamisega kõnealusesse koostöölepingusse

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Euroopa Liit ja Ameerika Ühendriigid (USA) allkirjastasid 2008. aastal tsiviillennunduse ohutuse reguleerimise alase koostöö lepingu (edaspidi „leping“). 1. mail 2011 jõustunud lepingu kohaldamisala hõlmas esialgu vaid lennukõlblikkust ja keskkonnakõlblikkuse kontrolli, lennundustoodetele antud kinnitusi ja järelevalvet nende üle ning hooldusüksustele antud kinnitusi ja järelevalvet nende üle. Hiljem laiendati lepingu kohaldamisala nii, et see hõlmas ka töötajatele lubade väljaandmist, töötajate koolitamist, õhusõidukite käitamist ning lennuliiklusteenuseid ja lennuliikluse korraldamist¹. Kohaldamisala laiendati lepingu muudatusega, mis allkirjastati 13. detsembril 2017 ja mida kohaldatakse ajutiselt alates sellest kuupäevast.

Võttes arvesse lepingu laiendatud kohaldamisala, töötas komisjon, keda abistas Euroopa Liidu Lennundusohutusamet (EASA), koostöös Ameerika Ühendriikide Föderalse Lennuametiga (FAA) välja lepingu uue, 4. lisa, milles käsitletakse lennutreeningseadmete (FSTD) kontrollimist, et vähendada liidus ja USAs ülearuse järelevalve teostamist lennutreeningseadmete üle.

Uue kavandatava FSTD-lisa kohaldamisala hõlmab lennukeid jälgendavate lennu täisimitaatorite (*Full Flight Simulators*, FFS) korduvhindamist.

Ameerika Ühendriikides on praegu 131 kehtiva EASA sertifikaadiga lennu täisimitaatorit ja Euroopa Liidu liikmesriikides 34 kehtiva FAA sertifikaadiga lennu täisimitaatorit (Ühendkuningriigis 17, Madalmaades 3, Prantsusmaal 13 ja Taanis 1). Kõigil neil seadmetel on topeltsertifikaadid – USAs asuvatele seadmetele on välja antud nii EASA kui ka FAA sertifikaat ning ELi liikmesriikides asuvatel seadmetel on lisaks FAA sertifikaadile ka liikmesriigi lennuameti või teatavatel juhtudel EASA välja antud sertifikaat.

Sertifikaadi kehtivuse säilitamiseks tuleb iga lennuimitaatorit korrapäraste ajavahemike järel uuesti hinnata. Seega hinnatakse iga seadet kaks korda, millega kaasnevad tarbetu halduskoormus ja teistkordse hindamise täiendavad kulud ning lüheneb aeg, mille jooksul seadet saab pilootide koolitamiseks kasutada. Näiteks 2017. aastal korraldas EASA korduvhindamise 132-le Ameerika Ühendriikides asuvale lennu täisimitaatorile (FFS). FAA tegi 2017. aastal korduvhindamise 34-le ELi liikmesriikides asuvale lennu täisimitaatorile. Sel ajal kui ametiasutused hindamist läbi viivad, ei ole seadet võimalik koolitamiseks kasutada.

Uus kavandatav FSTD-lisa muudab korduvhindamiste tegemise lihtsamaks. EASA usaldab USAs asuvate seadmete korduvhindamise FAA-le ning FAA usaldab ELi liikmesriikides asuvate seadmete korduvhindamise kas liikmesriikide lennuametitele või teatavatel juhtudel EASA-le. See võimaldab vältida auditite dubleerimist, vähendab EASA, FAA ja lennundussektori kulusid ning muudab nende tegevuse tulemuslikumaks. FAA hinnangul esitas ta ELi liikmesriikides asuvate lennu täisimitaatorite (FFS) käitajatele 2017. aastal ligikaudu 170 000 USA dollari eest arveid, et katta Euroopas toiminud kohapealse korduvhindamisega seotud kulud. EL on USAs asuvate seadmete korduvhindamisega seotud reisikulude katmiseks küsinud sealsetelt lennu täisimitaatorite (FFS) käitajatelt 2017. aastal

¹ Nõukogu 21. märtsi 2017. aasta otsus (EL) 2018/61.

rohkem kui 1,1 miljonit eurot (lisaks USAs kohapealseks hindamiseks kulunud töötundide maksumusele).

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

ELi ja USA koostöö lennuohutuse valdkonnas on osa Euroopa lennundusstrateegiast. Uus kavandatud FSTD-lisa on kooskõlas ELi ja USA vahelise tsiviillennunduse ohutuse reguleerimise alase koostöö lepingu üldiste eesmärkidega tagada tsiviillennundusohutuse kõrge tase kogu maailmas ning viia liigsest regulatiivsest järelevalvest tulenev majanduslik koormus lennundussektori ja ettevõtjate jaoks miinimumini.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Lepingu ülesanne on täita liidu lennundusalase välispoliitika põhieesmärk ning sellega soodustatakse lennundustoodetega kauplemist ja nendesse investeerimist. Uus FSTD-lisa on kooskõlas liidu üldise lennunduspoliitikaga, edendab sertifikaatide ja tehniliste järelduste vastastikust tunnustamist liidu ja tema peamiste rahvusvaheliste partnerite vahel ning aitab tõhusamalt kasutada ELi ja liikmesriikide tasandil kättesaadavaid ressursse.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Euroopa Liidu toimimise leping, eriti selle artikli 100 lõige 2 koostoimes artikli 218 lõikega 9. Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Ei kohaldata.

- **Proportsionaalsus**

Ei kohaldata.

- **Vahendi valik**

Uue lisa lisamine lepingule on kõige tõhusam vahend selleks, et vastastikku tunnustada lennutreeningseadmete (*Flight Simulation Training Devices*, FSTD) nõuetele vastavuse järeldusi ja asjakohaseid dokumente.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ei kohaldata.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

ELi liikmesriigid, kus asuvad FAA sertifitseeritud lennuimitaatorid, on osalenud EASA ja FAA poolt 2013. aastal korraldatud usalduse suurendamise protsessis, mille eesmärk oli ette valmistada kõnealuse uue lisa väljatöötamist.

Lisaks teavitas komisjon ELi liikmesriike uue FSTD-lisa väljatöötamisest nõukogu lennunduse töörühmas, esitades aruandeid lepingu alusel loodud kahepoolsele järelevalvenõukogus uue lisa üle peetud arutelude kohta (milles kutsutakse osalema ka ELi liikmesriike) ja valmistades ette nõukogu otsust (EL) 2018/61, millega lepingu kohaldamisala

laiendatakse nii, et see hõlmab muu hulgas ka töötajatele lubade väljaandmist ning nende koolitamist.

Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine

Euroopa Komisjoni abistas uue FSTD-lisa väljatöötamisel EASA. EASA ja FAA võrdlesid lennutreeningseadmete (FSTD) sertifitseerimist reguleerivaid nõudeid ELis ja USAs. See 2014. aastal lõpule viidud võrdlus võimaldas kindlaks teha ka ELi ja USA süsteemide regulatiivsed erinevused, mille puhul kehtivad nn eritingimused, mis on sätestatud kavandatavas FSTD-lisas.

EASA koostas ka FAA riiklikku lennuimitaatorite programmi käsitleva hinnangu, et luua usaldus USA lennuimitaatorite suhtes kohaldatava järelevalvesüsteemi suhtes. EASA külastas hinnangu koostamisel ka riikliku lennuimitaatorite programmi (NSP) bürood Atlantas 2013. aasta augustis ning tutvus märkustega, mille büroo oli teinud Dallases ja Miamis asuvate EASA sertifitseeritud lennuimitaatorite hindamise käigus vastavalt 2013. aasta novembris ja 2013. aasta detsembris. Hinnangu andmisel piirduti lennukeid jälgendavate lennu täisimitaatorite (FFS) korduvhindamisega, mis on kooskõlas kavandatava FSTD-lisa kohaldamisalaga.

2. juulil 2014 teatasid EASA ja FAA lepingu alusel loodud kahepoolsele järelevalvenõukogule, et nii regulatiivne võrdlus kui ka usalduse suurendamise meetmed on edukalt lõpule viidud. Sellega olid uue FSTD-lisa väljatöötamist ettevalmistavad tehnilised tööd lõpule viidud.

- **Mõjuhinnang**

Ei kohaldata.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ei kohaldata.

- **Põhiõigused**

Ei kohaldata.

4. MÕJU EELARVELE

Mõju ELi eelarvele puudub.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

ELis koordineerib uue FSTD-lisa rakendamist EASA. Üksikasjalik rakenduskord määratakse kindlaks lennuimitaatorite rakendamise korras (*Simulator Implementation Procedures, SIP*), mille lõpliku väljakujundamisega tehnilised asutused EASA ja FAA praegu tegelevad (dokument peaks valmima uue FSTD-lisa vastuvõtmise ajaks).

FSTD-lisa rakendamise üle teostab järelevalvet eelkõige FSTD järelevalvenõukogu, kes annab aru lepingu alusel loodud kahepoolsele järelevalvenõukogule. FSTD järelevalvenõukogu esitab kahepoolsele järelevalvenõukogule korrapäraselt aruandeid.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei kohaldata.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

1. jagu „Eesmärk ja kohaldamisala“

Selles jaos tutvustatakse FSTD-lisa kohaldamisala ja eesmärki, milleks on lennutreeningseadmete (FSTD) nõuetele vastavuse järelduste ja dokumentide vastastikune tunnustamine ning tehnilise abi andmine lennu täisimitaatori (FFS) korduvhindamiseks ja kvalifitseerimiseks.

Lisa kohaldamisala hõlmab lennukaid jälgendava ning FAA ja EASA või ELi liikmesriigi lennuameti sertifikaati omava lennu täisimitaatori (FFS) korduvhindamist ja asjaomase sertifikaadi kehtivuse pikendamist.

2. jagu „Mõisted“

Selles jaos määratakse kindlaks FSTD-lisas sageli kasutatavad tehnilised mõisted.

3. jagu „Ühine kooskõlastusorgan“

Selle jaoga luuakse FSTD järelevalvenõukogu, mis annab aru kahepoolsele järelevalvenõukogule ja vastutab FSTD-lisa tulemusliku rakendamise eest. FSTD järelevalvenõukogu juhivad ühiselt EASA ja FAA lennundusstandardite direktorid. FSTD järelevalvenõukogu peamised ülesanded on järgmised:

- a) lennuimitaatorite rakendamise korra väljatöötamine, heakskiitmine ja läbivaatamine;
 - b) asjakohaseid ohutusküsimusi käsitleva teabe vastastikune jagamine ja tegevuskavade koostamine nende lahendamiseks;
 - c) FSTD-lisa järjekindla rakendamise tagamine;
 - d) teabe vahetamine selliste eeskirjade kavandamise ja käimasoleva koostamise kohta, mis võivad mõjutada FSTD-lisa alust ja kohaldamisala;
- teabe jagamine lepinguosaliste lennutreeningseadmete kvalifitseerimise süsteemide selliste oluliste muudatuste kohta, mis võivad mõjutada FSTD-lisa alust ja kohaldamisala;
- f) selliste tehniliste küsimuste lahendamine, mis kuuluvad tehniliste asutuste ja lennuametite pädevusse ning mida ei ole võimalik lahendada madalamal tasemel, ja
 - g) FSTD-lisa muutmise ettepanekute esitamine kahepoolsele järelevalvenõukogule.

4. jagu „Rakendamine“

Selles jaos on esitatud üksikasjalikud tingimused lepinguosaliste hindamisaruannete vastastikuseks tunnustamiseks ning lennu täisimitaatorite (FFS) jätkuvaks kvalifitseerimiseks FAA ja EASA poolt vastavalt käesolevale lepingule. Liikmesriikide lennuametid (või teatavatel juhtudel EASA) hindavad ELis asuvaid seadmeid FAA nimel ja FAA hindab USAs asuvaid seadmeid EASA nimel.

Kõnealuse jao sätted hõlmavad ka hindamisaruandesse märgitud puuduste suhtes võetavaid järelmeetmeid, tehnilise abi andmist erihindamiste läbiviimisel või andmete ja teabe esitamist taotluse korral ning sellise õigusnormide, protseduuride, poliitikasuundumuste ja standardite muutmist käsitleva teabe vahetamist, mis võib mõjutada FSTD-lisa täitmise alust.

5. jagu „Teabevahetus ja koostöö“

See jagu sisaldab sätteid FAA, EASA ja vajaduse korral liikmesriikide lennuametite vahel toimuva teabevahetuse ja koostöö kohta. 5. jagu hõlmab ka sätteid FSTD-lisa mitmesuguste tehniliste aspektide käsitlemiseks määratud kontaktpunktide kohta ning teavet lennu täisimitaatorite (FFS) suhtes kehtestatud erandite kohta.

6. jagu „Kvalifikatsiooninõuded nõuetele vastavuse järelduste tunnustamiseks“

See jagu sisaldab põhinõudeid, mida ametiasutused peavad kohaldama lennutreeningseadmete (FSTD) üle teostatava regulatiivse järelevalve süsteemi tulemuslikkuse, selle õigusliku ja reguleeriva struktuuri ning asjaomaste vahendite, koolitusprogrammide, dokumentide ja andmete, samuti asutusesisese tegevuspoliitika, menetluste ja kvaliteedisüsteemide suhtes.

Muu hulgas sisaldab kõnealune jagu ka sätteid, milles käsitletakse eespool nimetatud süsteemide tulemuslikkuse esialgset ja jätkuvat tõendamist, sealhulgas lepinguosaliste osalemist üksteise kvaliteediauditites ja standardimistegevuses, kvaliteedi- ja standardimisaruannete vahetamist ning muud asjakohast teavet, mis võib olla vajalik selleks, et säilitada lepinguosaliste jätkuv usaldus üksteise süsteemide vastu.

Oluline on rõhutada, et FAA nimel võivad lennu täisimitaatorit hinnata kõikide ELi liikmesriikide ametiasutused, kes vastavad lisas kehtestatud nõuetele. EASA peab jälgima nende nõuetelevastavust oma tavapärase standardimistegevuse käigus.

7. jagu „Uurimis- ja täitemeetmed“

See jagu sisaldab sätteid, milles käsitletakse nõuetele mittevastavuse uurimisel ja täitemeetmete võtmisel tehtavat koostööd. Vastavalt lepingule on mõlemal lepinguosalisel õigus võtta täitemeetmeid selliste lennutreeningseadmete (FSTD) käitajate suhtes, kellel on FAA või EASA heakskiit.

8. jagu „Üleminekusätted“

See jagu sisaldab sätteid, millega määratakse kindlaks, kuidas praegu EASA otsese järelevalve alla kuuluvad lennu täisimitaatorid (FFS) antakse FAA järelevalve alla ja kuidas praegu FAA otsese järelevalve alla kuuluvad lennu täisimitaatorid (FFS) antakse ELi liikmesriikide riiklike lennundusasutuste järelevalve alla. Praegu asuvad FAA sertifitseeritud lennu täisimitaatorid (FFS) neljas ELi liikmesriigis – Ühendkuningriigis, Taanis, Prantsusmaal ja Madalmaades.

Üleandmine, mis peab toimuma 18 kuu jooksul alates FSTD-lisa jõustumise kuupäevast, tuleb kooskõlastada seadmete korduvhindamise kuupäevadega.

9. jagu „Lõivud“

Seadmete korduvhindamise suhtes kehtestatud lõive kohaldatakse vastavalt lepingu artiklile 14 ja kooskõlas kohaldatavate regulatiivnõuetega, milleks ELi puhul on komisjoni 27. märtsi

2014. aasta määrus (EL) nr 319/2014, milles käsitletakse Euroopa Lennundusohutusametile makstavaid lõive ja tasusid.

1. liide „Eritingimused“

See liide sisaldab ELi eritingimusi, mida kohaldatakse USAs asuvate lennu täisimitaatorite (FFS) suhtes, ning FAA eritingimusi, mida kohaldatakse ELis asuvate lennu täisimitaatorite (FFS) suhtes.

Need eritingimused on täiendavad regulatiivnõuded, mille täitmist tuleb hindamise käigus kontrollida, et võtta arvesse ELi ja USA poolt lennuimitaatorite suhtes kohaldatavate reguleerimissüsteemide erinevusi.

ELi puhul kontrollivad FAA eritingimuste täitmist nende liikmesriikide ametiasutused, kus asuvad FAA sertifitseeritud seadmed, või teatavatel juhtudel EASA, juhul kui asjaomane ELis asuv lennu täisimitaator on tema järelevalve all. Eritingimuste kontrollimise tulemused kantakse eritingimuste aruandesse, mille ametiasutus koostab pärast asjakohast hindamist.

2. liide „Lennuametite võetavad meetmed“

See liide sisaldab konkreetseid meetmeid, mida ELi liikmesriikide lennuametid võtavad seoses lennu täisimitaatori (FFS) korduvhindamisega FAA nimel. Liide sisaldab korduvhindamise ajakava, hindamise läbiviimiseks tehtavaid ettevalmistusi ning hindamist ja selle järelmeetmeid, mis muu hulgas hõlmavad FAA-le edastatava hindamisaruande ja eritingimuste aruande ettevalmistamist.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel Ameerika Ühendriikide ja Euroopa Ühenduse vahelise tsiviillennunduse ohutuse reguleerimise alase koostöö lepinguga asutatud kahepoolses järelevalvenõukogus seoses 4. lisa lisamisega kõnealusesse koostöölepingusse

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 100 lõiget 2 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Ameerika Ühendriikide ja Euroopa Ühenduse vaheline tsiviillennunduse ohutuse reguleerimise alane koostöö leping (edaspidi „leping“) jõustus 1. mail 2011².
- (2) Lepingu üks peamisi eesmärke on parandada Euroopa ja Ameerika Ühendriikide pikaajalist koostöösuhet, et tagada tsiviillennundusohutuse kõrge tase kogu maailmas ning viia liigsest regulatiivsest järelevalvest tulenevad majandustõkked lennundussektori ja ettevõtjate jaoks miinimumini.
- (3) Lepingu muudatusega 1³ laiendatakse lepingu artikli 2 punkti B kohaldamisala nii, et see hõlmaks ka töötajatele lubade andmist ja nende koolitamist.
- (4) Lepingu artiklis 5 (muudetud) on sätestatud lepingu uute lisade väljatöötamine lepingu kohaldamisalasse kuuluvates küsimustes.
- (5) Mõlemad tehnilised asutused, st ELi puhul Euroopa Lennundusohutusamet ja USA puhul Föderaalne Lennuamet, on teinud kahepoolsele järelevalvenõukogule ettepaneku võtta vastu otsus, millega kehtestatakse lepingu uus 4. lisa, mis hõlmab lennutreeningseadmete (FSTD) nõuetele vastavuse järelduste ja dokumentide vastastikust tunnustamist.
- (6) Uue lisa kehtestamine aitab vähendada nii mõlema tehnilise asutuse kui ka lennundussektori (FSTD-de käitajad) kulusid ning lennuettevõtjad saavad kasu sellest, et nende pilootidel on parem juurdepääs lennutreeningseadmetele (FSTD).
- (7) Lepingu artikli 19 punktis C on sätestatud, et uued lisad jõustuvad lepingu artikli 3 kohaselt loodud kahepoolse järelevalvenõukogu otsusega.
- (8) Uus lennutreeningseadmeid käsitlev 4. lisa tuleks Euroopa Liidu nimel heaks kiita.

² ELT L 291, 9.11.2011, lk 3–44.

³ ELT L 11, 16.1.2018, lk 3–5.

- (9) Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsuse 2011/719/EL (Ameerika Ühendriikide ja Euroopa Ühenduse vahelise tsiviillennunduse ohutuse reguleerimise alase koostöö lepingu sõlmimise kohta) artikli 4 lõikes 3 on sätestatud, et vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikele 9 kujundab nõukogu komisjoni ettepaneku alusel kvalifitseeritud häälteenamusega seisukoha, mille liit võtab kahepoolses järelevalvenõukogus täiendavate lisade vastuvõtmise suhtes kooskõlas lepingu artikli 3 punkti C alapunktiga 7 ja artikli 19 punktiga C,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Ameerika Ühendriikide ja Euroopa Ühenduse vahelise tsiviillennunduse ohutuse reguleerimise alase koostöö lepingu artiklite 3 ja 19 kohaselt kahepoolses järelevalvenõukogus Euroopa Liidu võetav seisukoht, milles käsitletakse kahepoolses järelevalvenõukogus vastuvõetavat otsust lepingu 4. lisa vastuvõtmise kohta, põhineb käesolevale otsusele lisatud kahepoolse järelevalvenõukogu otsuse 0011 eelnõul.

Artikkel 2

Käesolevaga volitatakse liikuvuse ja transpordi peadirektoraadi lennundusdirektorit, kes on kahepoolse järelevalvenõukogu kaasesimees ja liidu esindaja, alla kirjutama kahepoolse järelevalvenõukogu otsusele 0011.

Artikkel 3

Pärast kahepoolse järelevalvenõukogu otsuse vastuvõtmist avaldatakse see *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*